

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 26 czerwca 2009 r.

**Pan
dr n.med. Józef Kurek
Dyrektor
Samodzielnego Publicznego Szpitala
Wielospecjalistycznego
W Jaworznie**

LKA-410-15-4/2009
P/09/147

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (zwanej dalej ustawą o NIK), Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Wielospecjalistycznym w Jaworznie² kontrolę utrzymania w należytym stanie technicznym obiektów budowlanych użytkowanych przez Szpital w latach 2006-2008.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym w dniu 21 maja 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Szpital zadań w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

1. Szpital utrzymywał obiekty budowlane w należytym stanie technicznym i estetycznym oraz użytkował je zgodnie z przeznaczeniem, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia ich właściwości użytkowych i sprawności technicznej.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² zwanym dalej „Szpitalem”

NIK zwraca uwagę, że zarówno w statucie jak i w regulaminie organizacyjnym nie wskazano komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację zadań zarządcy obiektów budowlanych, wynikających z ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane³. Jedynie zakresami obowiązków pracowników Działu Technicznego Szpitala zobowiązano do: „*nadzoru nad całokształtem prac związanych z naprawami i remontem obiektów oraz do nadzoru nad okresowymi inspekcjami technicznymi obiektów i urządzeń Szpitala dla oceny ich stanu*”.

2. W planach finansowych na lata 2006 – 2008 uwzględniono wydatki na modernizację i remonty użytkowanych obiektów. Z zaplanowanej na 2006 r. kwoty 572,9 tys. zł wydatkowano 556,5 tys. zł (97,13 %), w planie na 2007 r. zakładano wydatki w wysokości 7.069,0 tys. zł, z czego zrealizowano - 6.580,3 tys. zł (93,1 %), a w 2008 r. na zaplanowaną kwotę 1.596,0 tys. zł wydatkowano 1.231,6 tys. zł (77,2 %). W ramach wydatkowanych środków przeprowadzono m.in.: modernizację bloku operacyjnego, pomieszczeń rozdzielni NN, adaptację pomieszczeń na szatnie dla personelu, zainstalowano kolektory słoneczne, wspomagające układ podgrzewania, oraz wykonano remonty dachów budynków szpitalnych i wymieniono dźwig towarowy.
3. Szpitalny Oddział Ratunkowy spełniał wymagania ogólnoprzestrzenne dotyczące bezpieczeństwa dostępu do tego oddziału, określone w § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 marca 2007 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego⁴ oraz wymagania dotyczące organizacji oddziału ratunkowego, o których mowa w § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia.
4. Osobom niepełnosprawnym zapewniono możliwość swobodnej komunikacji w użytkowanych obiektach szpitalnych, stosownie do postanowień art. 5 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego oraz § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁵.
5. Zainstalowane w budynkach Szpitala dźwigi osobowe i urządzenia do przemieszczania się osób niepełnosprawnych, w latach objętych kontrolą były poddawane corocznym okresowym badaniom technicznym, wykonywanym przez inspektorów Urzędu Dozoru Technicznego, zgodnie z § 19 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy

³ Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 55, poz. 365

⁵ Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.

i Polityki Społecznej z dnia 29 października 2003 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie eksploatacji niektórych urządzeń transportu bliskiego⁶. Służby techniczne zapewniały odpowiednią konserwację ww. urządzeń przez osoby posiadające zaświadczenia kwalifikacyjne, uprawniające do wykonywania tych czynności. Przeglądy konserwacyjne przeprowadzano stosownie do wymagań określonych w § 14 ust. 1 i ust. 3 ww. rozporządzenia.

6. NIK ocenia pozytywnie z uchybieniami zapewnienie właściwego stanu higieniczno-sanitarnego w pomieszczeniach Szpitala. Kontrola wybranych sześciu oddziałów szpitalnych i bloku operacyjnego oraz pomieszczenia wydawania posiłków i kuchенок oddziałowych nie wykazała nieprawidłowości stanowiących bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa pacjentów oraz personelu. Stwierdzone usterki dotyczyły m.in.: ubytków farby na ścianach, uszkodzeń stolarki okiennej i drzwiowej oraz złego stanu technicznego szafek do przechowywania sprzętu pomocniczego i środków dezynfekcyjnych.
7. NIK negatywnie ocenia natomiast stan bezpieczeństwa pożarowego w budynkach Szpitala, z uwagi na stwierdzone braki w zakresie zabezpieczenia pożarowego oraz usterki stanu technicznego posiadanego sprzętu przeciwpożarowego. Kontrole przeprowadzone przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Jaworznie w grudniu 2008 r. i w marcu 2009 r. wykazały nieprawidłowości, które stanowiły naruszenie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej⁷ oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków i innych obiektów budowlanych i terenów⁸ (zwanego dalej rozporządzeniem przeciwpożarowym). Szpital posiadał wprowadzić instrukcję przeciwpożarową, jednak nie uwzględniono w niej dobudowanego budynku bloku operacyjnego, naruszając tym samym postanowienia art. 4. ust 1 pkt 7 ww. ustawy. Klatka schodowa w segmencie C nie była wyposażona w urządzenia zapobiegające zadymianiu lub do usuwania dymu, a część drzwi przeciwpożarowych miała uszkodzone samozamykacze. Ponadto stwierdzono, że nieczynna była instalacja oświetlenia ewakuacyjnego. Zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 5 i 6 rozporządzenia przeciwpożarowego, niezabezpieczenie przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych oraz brak wymaganego oświetlenia awaryjnego stanowi podstawę

⁶ Dz. U. Nr 193, poz. 1890

⁷ Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229 ze zm.

⁸ Dz. U. Nr 80, poz. 563

do uznania użytkowanego obiektu istniejącego za zagrażający życiu. Pomimo obowiązku wynikającego z § 25 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia, Szpital nie posiadał dźwiękowego systemu ostrzegawczego. Nie dopełniono także wymogów określonych w §4 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia przeciwpożarowego, gdyż część oznakowania kierunków do wyjść ewakuacyjnych była usytuowana w miejscach słabo widocznych. Stwierdzono również naruszenie postanowień art. 4 ust. 1 pkt 5 wspomnianej ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Droga pożarowa między segmentami budynków B i C została zawężona przez parkujące samochody. Decyzją z dnia 23 kwietnia 2009 r. Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej zobowiązał Szpital do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w okresach do 31 września i do 31 grudnia 2009 r.

8. Budynki i inne obiekty budowlane (drogi wewnętrzne, parkingi, ogrodzenia) wykorzystywane przez Szpital, w okresie objętym kontrolą były poddawane okresowym kontrolom, określonym w art. 62 ust. 1 Prawa budowlanego. Raz w roku okresową kontrolą obejmowano elementy budynków i budowli narażone na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas ich użytkowania oraz przewody kominowe. Ponadto, w myśl art. 62 ust. 1 pkt 3 Prawa budowlanego, budynek główny Szpitala o powierzchni zabudowy powyżej 2000 m² był poddawany kontroli w powyższym zakresie dwa razy w roku, o czym każdorazowo powiadomiono Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

W ramach kontroli przeprowadzanych raz na 5 lat sprawdzano stan techniczny i przydatności do użytkowania eksploatowanych obiektów budowlanych, estetykę tych obiektów i otoczenia oraz instalacje elektryczne i piorunochronne, co było zgodne z wymogami art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego. Okresowe kontrole obiektów budowlanych, poza kontrolą instalacji gazowej, przeprowadzały osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje oraz uprawnienia budowlane wraz z aktualnymi zaświadczeniami, wydanymi przez właściwą izbę samorządu zawodowego.

NIK negatywnie ocenia dopuszczenie do wykonywania w latach 2006 – 2007 okresowych kontroli instalacji gazowej w budynku kotłowni przez osobę prowadzącą całoroczny serwis ww. instalacji wraz z urządzeniami, która nie spełniała wymogów określonych w art. 62 ust. 5 Prawa budowlanego. Osoba ta nie posiadała bowiem kwalifikacji wymaganych przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją instalacji gazowych. Zaznaczyć należy, że kontrole instalacji gazowej w 2008 r. były wykonywane przez osobę posiadającą wymagane uprawnienia.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponoszą:

- Kierownik Działu Technicznego Szpitala, który zakresem czynności był zobowiązany do nadzoru nad okresowymi inspekcjami technicznymi obiektów i urządzeń Szpitala dla oceny ich stanu,
 - Dyrektor Szpitala, który - w myśl postanowień art. 44 ust.1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej⁹ - jest odpowiedzialny za zarządzanie publicznym zakładem opieki zdrowotnej .
9. Książki obiektów budowlanych prowadzone były dla wszystkich budynków (wraz z urządzeniami) użytkowanych przez Szpital. Systematycznie do książek tych dołączano protokoły z kontroli okresowych, oceny i ekspertyzy dotyczące ich stanu technicznego, stosownie do wymogów art. 64 ust. 1 i 3 Prawa budowlanego.
- Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego¹⁰, a także wcześniej obowiązującym rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 października 1998 r. w tej samej sprawie¹¹, książka obiektu powinna być założona w dniu przekazania obiektu do użytkowania. Szpital dysponuje książkami założonymi we wrześniu 2001 r., pomimo że przekazanie obiektów do użytkowania miało miejsce w 1971 r.
- Według wyjaśnienia Kierownika Działu Technicznego Szpitala, książki obiektów budowlanych z poprzednich lat „*zostały przekazane do archiwum , jednak na dzień dzisiejszy w szpitalnym archiwum ich nie odnaleziono*”.
10. Negatywnie NIK ocenia brak bieżącej realizacji zaleceń ujętych w protokołach z okresowych kontroli stanu technicznego i sprawności użytkowanych obiektów budowlanych. Na przykład: w wyniku kontroli budynku głównego, tlenowni i budynku Działu Technicznego, przeprowadzonej w 2006 r., zalecono m.in.: naprawę uszkodzonych tynków elewacji zewnętrznej, obróbek blacharskich, pochwytów balustrad na klatkach ewakuacyjnych, remont wentylacji w pomieszczeniach wodolecznictwa oraz uzupełnienie brakujących nakryć odpowietrzeń kanalizacji. Kolejne dwie kontrole przeprowadzone w 2007 r. i w 2008 r. wykazały, że wymienionych uszkodzeń nie usunięto. Według protokołu z kontroli okresowej w 2008 r., pomimo zaleceń z poprzedniego przeglądu, nie zabezpieczono rozdzielni elektrycznej i skrzynki telefonicznej w budynku przychodni szpitalnej, nie

⁹ Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.

¹⁰ Dz. U. Nr 120, poz. 1134

¹¹ Dz. U. Nr 135, poz. 882

uporządkowano terenu po byłym składowisku opału, nie zlikwidowano składowiska śmieci i gruzu oraz nie wymieniono drzwi i nie wyremontowano schodów w budynku prosektorium. Zaznaczyć należy, że do czasu kontroli stanu techniczno-użytkowego obiektów szpitalnych przeprowadzonej przez PINB, na zlecenie NIK, tj. do maja 2009 r., większość uszkodzeń i usterek została usunięta.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. ***Podjęcie stosownych działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego w obiektach użytkowanych przez Szpital.***
2. ***Bieżące usuwanie uszkodzeń i usterek stwierdzonych podczas okresowych kontroli w celu niedopuszczenia do pogorszenia właściwości użytkowych i sprawności technicznej obiektów budowlanych.***
3. ***Zlecanie okresowych kontroli obiektów budowlanych użytkowanych przez Szpital wyłącznie osobom posiadającym wymagane kwalifikacje.***

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn nie podjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.